

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра готельно-ресторанної та курортної справи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор _____

«_____» _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Бізнес-планування в готельно-ресторанному господарстві»

спеціальність: 241 «Готельно-ресторанна справа»

освітньо-професійна програма: «Готельно-ресторанна справа»

інститут, факультет: Факультет туризму

Робоча програма навчальної дисципліни «Бізнес-планування в готельно-ресторанному господарстві»

для студентів спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа», освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа». 2021 р. 12 с.

Розробник:

Новосьолов Олександр Васильович, кандидат історичних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри готельно-ресторанної та курортної справи

Протокол від « » травня 2021 р., №

Завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи Клапчук В.М.

«__» _____ 20__ р.

Схвалено Науково-методичною радою факультету туризму.

Протокол від «__» _____ 20__ р., № ____

Голова

Чорна Л.В.

«__» _____ 20__ р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни			
		денна форма навчання	заочна форма навчання		
Кількість кредитів – 3,0		Вибіркова			
Модулів – 2	спеціальність: <u>241</u> <u>«готельно-ресторанна справа»</u> освітня програма: <u>«готельно-ресторанна справа»</u>	Рік підготовки:			
Змістових модулів – 2		4-й	4-й		
Індивідуальне науково-дослідне завдання – <u>Вивчення досвіду організації економічної роботи на підприємствах</u>		Семестр			
Загальна кількість годин – 90				7-й	7-й
				Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 30 самостійної роботи студента – 60	Рівень вищої освіти: <u>бакалавр</u>	16 год.	6 год.		
		Практичні, семінарські			
		14 год.	6 год.		
		Лабораторні			
		0 год.	0 год.		
		Самостійна робота			
		60 год.	78 год.		
		Індивідуальні завдання:			
		Вид контролю: <u>екзамен</u>			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
 для денної форми навчання – 1/2
 для заочної форми навчання – 1/6,5

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

Метою вивчення дисципліни є формування у майбутніх фахівців системи спеціальних знань спрямованих вивчення теорії і практики планування діяльності організацій і складання бізнес-планів, розробки комплексного підходу до бізнес-планування в готельно-ресторанному господарстві.

Завдання:

- вивчення теорії та практики діяльності готельно-ресторанного підприємства;
- розвиток умінь самостійно виконувати відбір показників для складання плану, оцінювати фінансово-економічний стан підприємства та розробляти оперативні плани.
- набуття навичок планування виробничої діяльності підприємства та
- складання бізнес-плану підприємства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні теоретичні положення для складання бізнес-плану з готельно-ресторанної справи;
- класифікацію бізнес-планів та видів планування на підприємстві;
- види проектів та їх призначення;
- перелік основних робіт по складанню бізнес-плану з готельно-ресторанної справи.

вміти:

- використовувати нормативно-правову та технічну документацію, науково-технічну літературу та застосовувати отриманні знання на практиці
- проводити дослідження та відбір показників для складання бізнес-плану використовуючи розглянуті в науковій дисципліні методи;
- аналізувати результати досліджень, використовувати їх для оптимізації фінансово економічного стану підприємства;
- розробляти оперативні плани;
- складати бізнес-план підприємства готельно-ресторанного підприємства.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ТЕОРІЯ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

ТЕМА 1. ЕКОНОМІЧНА РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

Поняття бізнес-плану, мета, завдання, його розробки.

Принципи бізнес-планування.

Види бізнес планів, їх характеристика.

ТЕМА 2. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БІЗНЕС-ПЛАНУ.

Поняття інформаційного забезпечення. Джерела даних, класифікація користувачів інформаційного забезпечення. Збір, систематизація, аналіз інформації. Предмет комерційної таємниці.

ТЕМА 3. МЕТОДОЛОГІЯ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

Поняття методу, методики, методології. Класифікація та характеристика методів, які використовуються у бізнес-плануванні. Методики розробки бізнес-плану та особливості їх застосування у практичній діяльності.

ТЕМА 4. РОЗРОБКА БІЗНЕС-ПЛАНІВ ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНИМ ПРИЗНАЧЕННЯМ

Бізнес план нового будівництва. Бізнес-план фінансового оздоровлення Бізнес-план реорганізації. Бізнес-план інноваційного проекту .

МОДУЛЬ 2. ПРАКТИКА БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ.

ТЕМА 5. ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ БІЗНЕС-ПЛАНУ.

Вимоги до техніко-економічне обґрунтування. Показники виробничого плану.

Програма інвестицій. Оцінка доцільності капіталовкладень.

ТЕМА 6. УЗАГАЛЬНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ. ПРЕЗЕНТАЦІЯ.

Соціальна ефективність проекту. План охорони навколишнього середовища.

Фінансовий план. Вимоги до презентації, порядок її проведення.

ТЕМА 7. АНАЛІЗ, ЕКСПЕРТИЗА БІЗНЕС-ПЛАНУ.

Аналіз ризиків проекту та шляхи їх нейтралізації. Фінансовий аналіз бізнес-плану. Експертні висновки. Аудит бізнес-плану.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРІЯ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ												
Тема 1. Економічна роль і значення бізнес-планування	12	2	2			8	14	2	2			10
Тема 2. Інформаційне забезпечення бізнес-плану	12	2	2			8	12	2				10
Тема 3. Методологія бізнес-планування	14	2	2			10	16		2			12
Тема 4. Розробка бізнес-планів за функціональним призначенням	12	2	2			8	12					12
Разом за змістовим модулем 1	50	8	8			34	54	4	2			44
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРАКТИКА БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ												
Тема 5. Економічне обґрунтування показників бізнес-плану	14	2	2			10	14	2				12
Тема 6. Узагальнення результатів бізнес-планування. Презентація.	12	2	2			8	10					10
Тема 7. Аналіз, експертиза бізнес-плану.	14	4	2			8	14		2			12
Разом за змістовим модулем 2	40	8	6			26	38	2	4			34
Усього годин	90	16	14			60	90	6	6			78

5. Теми семінарських занять (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Економічна роль і значення бізнес-планування	2
2	Інформаційне забезпечення бізнес-плану	2
3	Методологія бізнес-планування	2
4	Розробка бізнес-планів за функціональним призначенням	2
5	Економічне обґрунтування показників бізнес-плану	2
6	Узагальнення результатів бізнес-планування. Презентація.	2
7	Аналіз, експертиза бізнес-плану.	2
Разом		14

6. Теми семінарських занять (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Економічна роль і значення бізнес-планування	2
2	Інформаційне забезпечення бізнес-плану	
3	Методологія бізнес-планування	2
4	Розробка бізнес-планів за функціональним призначенням	
5	Економічне обґрунтування показників бізнес-плану	
6	Узагальнення результатів бізнес-планування. Презентація.	
7	Аналіз, експертиза бізнес-плану.	2
Разом		6

8. Теми лабораторних занять (не передбачені)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні засади бізнес-планування	8
2	Інформаційне забезпечення бізнес-плану	8
3	Методологія бізнес-планування	10
4	Розробка бізнес-планів за функціональним призначенням	8
5	Економічне обґрунтування показників бізнес-плану	10
6	Узагальнення результатів бізнес-планування. Презентація.	8
7	Аналіз, експертиза бізнес-плану.	8
Разом		60

10. Індивідуальні завдання

1. Бізнес-план будівництва нового закладу курортного господарства.
2. Особливості розробки бізнес-плану реконструкції санаторно-курортних закладів.
3. Особливості розробки бізнес плану комерційної діяльності санаторно-курортного закладу.
4. Дослідження та аналіз ринків збуту курортних послуг.
5. Характеристика конкурентного середовища курортної справи та переваг.
6. План маркетингової діяльності курорту.
7. План виробничої діяльності курортного підприємства.
8. Організаційний план курортного комплексу.
9. План охорони навколишнього середовища курорту.
10. Фінансовий план та програма інвестицій курортного комплексу.
11. Бізнес-план фінансового оздоровлення санаторно-курортного закладу
12. Бізнес-план реорганізації курортного підприємства.
13. Бізнес-план інноваційного проекту санаторію.
14. Бізнес-план диверсифікації діяльності курорту.
15. Методи оцінки доцільності капіталовкладень в курортній справі.
16. Точка беззбитковості (межа рентабельності) в курортній справі: суть, методи визначення.
17. Організація проведення презентації бізнес-плану курортного підприємства.
18. PEST-аналіз курортного господарства.
19. Галузеве оточення курортного бізнесу.
20. Концепції курортного бізнесу
21. Стратегія проекту розвитку курорту.
22. SWOT-аналіз курорту.
23. Аналіз ланцюжка створення вартості (Value Chain) в курортній справі.
24. Матриця Boston Consulting Group: застосування в курортному бізнесі.
25. Аналіз ринків збуту курортних послуг.
26. Оцінка розміру ринку курортних послуг та можливих тенденцій його розвитку

27. Оцінка частки ринку курортних послуг окремого підприємства.
28. Сегментація ринку курортних послуг та визначення ніші продукту
29. Конкуренція та конкурентні переваги в курортній справі
30. Порівняльні характеристики конкурентних продуктів
31. Порівняльні характеристики конкурентів на ринку курортних послуг.
32. Аналіз конкурентної ситуації на ринку курортних послуг
33. Аналіз курортних послуг за схемою 4-5 Р#
34. Зовнішньоекономічна діяльність курорту.
35. Ціноутворення на курортні послуги
36. Реклама курортну та просування послуг на ринок
37. Факторний аналіз виробництва і реалізації курортних послуг.
38. Операційний цикл в курортній справі.
39. Виробничі потужності курортну та їх розвиток
40. Державне регулювання в курортній сфері.
41. Можливості покращення та удосконалення курортних послуг
42. Інвестиційний план курорту, стратегія та джерела фінансування інвестиційних витрат
43. Потреба в фінансуванні (підбір суми кредиту (інвестиції) та графіка фінансування)
44. Умови залучення кредитів на розвиток курортного бізнесу.
45. Погашення та виплати на обслуговування позик (відсотки за кредитами)
46. Діаграма Ганта .
47. Статистичний аналіз проекту по методу Монте-Карло
48. Застосування операційного та фінансового важелів у бізнес-плануванні курорту.
49. Оцінка податкового навантаження в курортному бізнесі.
50. Соціальна ефективність інвестиційного проекту курорту .

11. Методи навчання

Форми та методи навчання: лекція, бесіда, дискусія, проблемний виклад навчального матеріалу, евристичний метод, дослідницький метод, метод проектів, практичні методи (вправи).

12. Методи контролю

- 1) усне опитування на семінарських заняттях і практичних
- 2) письмові контрольні роботи;
- 3) індивідуальні завдання;
- 4) тестування.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовий модуль 1, 2							Тестування №1	Тестування №2	Сам.робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7				
5	5	5	5	5	5	5	20	20	25	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. Мендела І.Я. Бізнес-планування в готельно-ресторанному господарстві: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Фоліант, 2017. 116 с.
2. Методика складання бізнес-планів, розроблена агентством з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій. Наказ Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 21 квітня 1997 р. № 56
3. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій” № 22 від 23.02.98 // Українська інвестиційна газета. – 1998. – 21 квітня. – С. 29 32.
4. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій” Наказ агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій „Про затвердження № 81 від 27.06.97.

15. Рекомендована література

5. Барроу, Колін. Бізнес-план: практ. посібник: Пер. з англ. Київ: Знання, 2002. 285 с.
6. Васильців Т. Бізнес-планування в готельно-ресторанному господарстві: тест. завдання для контролю знань студ. напряму підготов. 6.140101 "Готельно-ресторанна справа" (галузь знань 1401 "Сфера обслуговування") всіх форм навчання. Львів: Вид-во Львів. комерц. акад., 2011. 63 с.
7. Васильців Т. Бізнес-планування у готельному та ресторанному господарстві: завдання до практ. та семінар. занять і самост. роботи для студ. напряму підготов. 6.140101 "Готельно-ресторанна справа" (галузь знань -1401-"Сфера обслуговування") всіх форм навчання (з використ. інформ. технологій). Львів: Вид-во Львів. комерц. акад., 2010. 60 с.
8. Васильців Т. Бізнес-планування: індивід. навч.-дослід. завдання для студ. напряму підготов. 6.140101 "Готельно-ресторанна справа" всіх форм навчання. Львів: Вид-во Львів. комерц. акад., 2010. 31 с.
9. Воротіна Л.Д. Бізнес-планування: методологія, методика, механізм: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Вид-во Європ. ун-ту, 2010. 223 с.
10. Гуменюк В.В. Туризм та готельно-ресторанна справа: Економіка, ціноутворення, економічний аналіз, бізнес-планування: Посібник-практикум для самостійної та індивідуальної роботи студентів. Івано-Франківськ: „Плай” ЦІТ, 2011. 200 с.
11. Гуменюк В.В. Фінансово-економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання туристичної галузі. Навчальний посібник. Івано-Франківськ: Видавництво „Плай” ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2009. 260 с.
12. Наливайченко С. П. Бізнес-планування у туріндустрії: навч. посіб. для студ. екон. напрямів підготов. ден. та заоч. форм навчання вищ. навч. закл. Сімферополь, Саки: Підприємство Фенікс, 2011. 190 с.
13. Тарасюк Г. М. Бізнес-план: розробка, обґрунтування та аналіз: навч. посіб. для студ. ВНЗ. Житомир: ЖДТУ, 2006. 419 с.
14. Цьохла С.Ю. Бізнес-планування у туріндустрії: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Сімферополь: Фенікс, 2010. 133 с.

15. Інформаційні ресурси заберіть електронний ресурс, залишіть URL
Бізнес план. [Електронний ресурс]. URL:
<https://web.archive.org/web/20110306133222/http://www.licinfo.com.ua/ukrainian/business-plan-primeryi-biznes-planov-biznes-planirovanie.html>
Бюро фінансового моделювання. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.bfm-ua.com/>
Державна служба статистики. [Електронний ресурс]. URL:
<http://www.ukrstat.gov.ua>
Державне агентство України з туризму і курортів. [Електронний ресурс]. URL:
<http://www.tourism.gov.ua/ua/>
Міністерство економічного розвитку і торгівлі [Електронний ресурс]. URL:
<http://www.me.gov.ua>

Стандарти написання бізнес плану UNIDO. [Електронний ресурс]. URL:
<https://web.archive.org/web/20140714185719/http://www.911bplan.com/clients/Resources>

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролів.
2. Розробляється лектором. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, у методичній комісії факультету, інституту, підписується завідувачем кафедри, головою методичної комісії і затверджується проректором з науково-педагогічної роботи.